

L'OPINIÓ

SURT CADA DISSABTE

25 CENTIMS

BARCELONA, 5 GENER DE 1929
ANY II. - Núm. 47

SUBSCRIPCIONS = ADMINISTRACIO

Carme, 20 int., 1.er

PREUS DE SUBSCRIPCIO:

BARCELONA: TRIMESTRE, 3.00 PESSETES; SEMESTRE, 6.00
FORA: TRIMESTRE, 3.50 PESSETES; SEMESTRE, 6.50
ESTRANGER: SEMESTRE, 9.00 PESSETES

El moviment per l'amnistia a Flandes

per RAMON FABREGAT

El govern catòlico-liberal belga ha presentat una llei d'amnistia per fets d'activisme durant la guerra, llei que ha aconseguit que fos votada per la Cambra de Representants i que ha ocasionat un malestar pregon entre els flamencs. Aquest malestar ha anat aguditzant-se pel fet de l'incompliment, per part de govern Jaspar, de la promesa d'alliberament del Doctor Borms, al començament de la nova legislatura.

D'aquí a les noves eleccions de l'any vinent, aquest malestar no hauria disposat d'altres mitjans d'expressió que la tribuna pública i el periòdic, si l'avinentesa de les eleccions parcials d'Anvers no hagués posat a les mans del poble els mitjans d'expressar lliurement la seva voluntat i el seu pensar.

Es tractava de proveir el lloc deixat vacant per la mort del diputat liberal Krelinger. Els liberals, el "Liberaal Verkeersverbond", presentaren un senyor gris, actual regidor que només ha estat vist una vegada a la Casa Municipal, francmaçó i anti-flamingant. En un país catòlic com és Flandes, aquesta etiqueta havia de fer necessàriament el pes de la balança, i encara molt més tenint en compte els sentiments generals flamingants que dominen en la massa del poble, que havien de manifestar-se amb tota la seva cruïda des del moment que enfront d'ell s'hi presentava un candidat catòlic i flamingant extremista.

Aquest candidat fou el Doctor Borms, presentat pels frontistes, el "Front Partij", i ajudat obertament pels comunistes. Els altres dos grans partits — les dues fraccions catòliques, o sigui els conservadors i els

cristians-socials — i la social-democràcia, recomanaren als seus que votessin en blanc. Les tropes es sublevaren, però, i mentre els conservadors votaven en part pel candidat liberal, una gran masa de cristians-socials i de socialistes es decantaren pel candidat frontista. Les agències telegràfiques ja han donat a conèixer els resultats: 84.000 sufragis pel Dr. Borms i 44.000 pel candidat liberal. Aquest resultat tan esplèndid pel "Front Partij" ha sorprès els mateixos frontistes. Si bé, en la darrera fase de la campanya electoral, l'opinió en pro de l'amnistia anava guanyant terreny, ningú no sospitava que tingués un final tan esclatant. I és que en el fons existeix un sentiment que està per damunt de tots els partits i que es manifesta en els moments en què la condició d'existència com a flamenc fa unir totes les valors del poble. Res com aquests unànims moviments d'opinió per a assolir finalitats que, en altres circumstàncies, fóra endebades que hom volgués assolir-les.

* * *

Es tan viva l'existència del moviment flamenc, que omplena tota la vida interior belga i les lliçons de cada dia ens diuen que de la major o menor clarividència dels polítics brabançons en depèn l'existència de Bèlgica com a Estat. Els walons, menys en nombre, i ocupant en conjunt un estadi superior en la governació del país sota l'ull vigilant del militarisme francès, es troben al davant un altre poble gelós del seu idioma (un idioma de

família germànica), fort físicament, a qui els mateixos escriptors walons reconeixen la virtut d'ésser amant amb excés de la llibertat, però pacient i metòdic en la seva adquisició. Un tret d'aquest caràcter ferm i indomptable del flamenc el reporta M. Daumont, autor de "La Mouvement Flamand" amb la següent anècdota.

Charles VII havia conquerit el país de Waes i després de les primeres execucions de presoners, encara en restaven un parell de dotzenes en vida. El rei volgué ésser magnànim i els digué que si acceptaven la seva sobirania els respectaria la vida. Un vell flamenc s'avançà i li digué que, fes d'ells el què volgués, els seus sentiments no canviarien. Encara que féssiu assassinar tots els flamencs — afegí el vell — els ossos dissecats de llurs cadàvers es llevarien i reviurien per a continuar la lluita contra l'invasor.

Però és examinant el problema en la seva fase actual que hom remarca la corba ascendent de l'armistici ençà. Deu anys abans, els flamencs que venien del front i els que havien restat en la Bèlgica ocupada pels alemanys, maltractaren, apredegaren aquells que havien acceptat la combinació autònoma ideada pels alemanys i aplaudien fortament les greus sentències dels Tribunals belgues contra els flamencs titllats de "traïdors a la pàtria belga". I bé, deu anys després, ja veiem com el poble flamenc s'alça, en un moviment grandios d'opinió, per a demanar precisament la llibertat d'aquells que fa deu anys que sofreixen condemna per haver acceptat l'autonomia del seu país de mans dels alemanys. I socials-demòcrates i cristians-socials uneixen els vots llurs als 10.000 separatistes d'Anvers en favor del primer president del "Raad van Vlanderen", condemnat a mort pels jutges belgues. Voleu una bufetada més ben donada a l'hegemonia francesa?

Es evident que, des del punt de vista francès, el Dr. Borms és un traïdor, però encara és més evident que en aquells moments va complir amb el seu deure de flamenc, conscient de la seva pròpia nacionalitat. Aquest ésser humà que va deixant els anys en una cèl·la de presidi és, per al poble flamenc, una imatge viva que li fa recordar a cada moment que cal passar pel sacrifici de perdre la llibertat, de posar la vida en perill, si veritablement hom desitja que el poble flamenc recobri la seva plena sobirania política.

Adéu, Itàlia!

O patria mia, vedo le mura e gli archi...
Ma la gloria non vedo. ...
LEOPARDI -- A Italia.

El discurs de Mussolini en tancar la darrera legislatura del Parlament italià, és l'"Adéu"! definitiu de la Itàlia feixista a la Democràcia moderna i a les seves formes d'organització i d'expressió.

D'ara endavant, la "Càmera dei Deputati" sols podrà estar formada per representants feixistes, triats entre llistes de persones formades per les grans corporacions que el règim ha creat dintre l'Estat feixista, com a sustentacles d'aquest. L'electorat italià no tindrà el dret de designar-se els seus representants, només podrà dir sí o no, "votar" — això naturalment és un dir, perquè de segur veurem repetir-se l'enorme, l'abomina-

SUMARI

El moviment per l'amnistia a Flandes, per Ramon Fabregat.
Adéu, Itàlia!, per R. Noguera i Comet.
Diada de Reis, per J. Castells i Candiri.
Victor Hugo en català, per Albert Sans.
Un capítol de "Els Miserables", de Victor Hugo, (traducció catalana d'Albert Sans)
De Rússia estant. — Un cop d'ull a la premsa catalana, per Andreu Nin.
Lletres de Moscú, per Amy Storé.
El socialisme i el latino-americanisme, per Abelard Tona i Nadalmaí.
Feminisme. — Una idea que avança, per Herminia de Rin de S.
Wilson i Hoover, per Joan Sardà.
Notes de Joventut, per Josep Pujol i Ferrer.
Un fruit de París. — Una col·laboració, per Ramon Xuriguera.
Cal saber psicologia, per Josep Maria Imbert.
Ecos, Resum de la setmana, fulletó, Els Protectors de L'OPINIÓ, conferències, etc. etc.
Dibuixos de Francesc Domingo, Siau i J. Maimó.
Caricatures estrangeres.

ble coacció de la voluntat popular, de les darreres "eleccions" — a favor o en contra dels proposats. Es a dir, que resta eliminada, a Itàlia, una de les condicions o aspectes del sufragi, la condició passiva: l'ele-gibilitat.

Lògic en aquest sentit, el règim feixista porta a les seves darreres conseqüències l'organització que ha donat a l'Estat italià, és, l'organització corporativa, que altres països estan imitant ridículament i tímida-ment, no atrevint-se a donar-li l'amplitud de totalització de la vida nacional, com està fent a Itàlia el règim feixista.

En aquests darrers països els seus patrocinadors s'accontenten escrivint opuscles lírics sobre aquell règim i aprofitant-se de manaments circumstancials per a assajar-lo com a vulgaríssimes oficines de col·locació d'amics i servidors.

Aquestes són les "grans" reformes polítiques que ens vénen d'Itàlia, les "meravel·lo-les" transformacions de la vida pública, tan pregonades pels minúsculs cèsars que estan portant Itàlia a una lluita amb la Democràcia universal, que pot arribar a conseqüències tràgiques per a la desviada nació llatina.

I bé: davant d'aquestes meravelles, d'aquesta glòria que no sabem veure, com deia Leopardi, no és permès d'exclamar: "nihil novum"?... Perquè totes aquestes novetats totes aquestes transformacions, no són més que el ritornel·lo de velles cançons que la Humanitat havia ja oblidat davant la potent "cançó nova" — recordem el nostre gloriós Maragall — de la Democràcia universal, cançó que no podrà ofegar un pas-sat que torna disfressat, camuflajat.

No, que no es facin il·lusions els corifeus aliens del feixisme: la tirania italiana — que no altra cosa és el règim imposat per les camises negres — no produirà res que faci marxar endavant la Humanitat, res progres-siu, res renovador; restarà, com totes les tiranies, completament eixorca.

El feixisme pot dir "la nostra Itàlia", com el xovinisme digué "la nostra guerra"... El Món civilitzat no sent cap desig de compartir les seves dèries i el deixarà sol, amb la seva terrible responsabilitat davant la His-tòria.

I els homes liberals de tot el món, aquells que senten el romanticisme de les idees ci-vilitzadores de Progrés i de Llibertat, aquells homes que encara es recorden — amb profunda tristesa avui — d'aquella glo-

Els presents que els Reis portaran aquest any als lectors de la nostra premsa:

Als de L'OPINIÓ; eines per continuar guanyant-se la vida honradament.

Als de "La Nau"; un vestit de guàrdia nacional sense esquinços.

Als de "La Publicitat"; una ullera per a observar de lluny els estels del Estats Units d'Europa.

I als de "La Veu de Catalunya" pessetes sense estabilitzar.